

Studievejledning

Periode 1 og 2 – Efterårssemesteret 2007

Det Samfundsvidenskabelige Basisår
Aalborg Universitet
August 2007

Forord

Denne *studievejledning* indeholder en beskrivelse af projektarbejde og kurser på 1. semester. Her kan du se kravene til semestrets to projekter og angivelse af, hvad du skal have læst til den enkelte forelæsning – plus en hel del mere.

Studievejledningen skal ses i sammenhæng med *semesterplanen*, som angiver tid og sted for de enkelte aktiviteter.

Undervisningen på Basisåret er tilrettelagt på grundlag af ”*Studieordningen for Det Samfundsvidenskabelige Basisår*”, hvor bestemmelserne om mål, indhold og prøver er fastlagt.

I studieordningens appendiks kan du se læringsmål og vurderingskriterier for alle prøver.

Løbende information, semesterplan, studieordning m.v. kan ses på Basisårets hjemmeside:

<http://www.socsci.aau.dk/samfbasis/>

God læse- og studielyst!

På vegne af lærergruppen
Børge Rasmussen
Formand for Basisrådet

Helle Therkildsen
Basisårsleder

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Basisårets 1. semester	7
Basisårets undervisning.....	7
Vejledning	8
Retningslinier for vejledning	9
P1, P2 og P3	10
Projektarbejdet	11
Krav til projektrapporter	12
Krav til P1 projektrapport.....	12
Krav til den faglige del af P1-rapporten.....	13
Krav til procesdelen af P1-rapporten	13
Krav til P2 projektrapport.....	14
Krav til den faglige del af P2-rapporten.....	14
Krav til procesdelen af P2-rapporten	15
Eksamenstilmelding.....	15
Kursusbeskrivelser	17
Problemorienteret samfundsforståelse – del 1-6.....	17
Del 1: Velfærdsstatens udvikling.....	17
Del 2: Sociale klasser og ulighed.....	18
Del 3: Nationalregnskabet, omdrejningspunktet i samfundsøkonomien	18
Del 4: Politiske institutioner i Danmark og EU-1	19
Del 5: Politiske institutioner i Danmark og EU-2.....	19
Del 6: Klynger og udviklingen i erhvervsstrukturen	19
Samfundsvidenskabelige metoder 1 og 2.....	21
Problemorienteret projektarbejde - Del 1 - 7	22
Del 1: Problemorientering og typer af problemformuleringer-1.....	22
Del 2: Gruppeprocesser og gruppepsykologi	22
Del 3: Problemorientering og typer af problemformuleringer-2.....	23
Del 4: Operationalisering	23
Del 5: Litteratursøgning–Informationsbehov i projektarbejdet.....	24
Del 6: Analysestrategi og skriftlig formidling	24
Del 7: Grupperes proces- og konfliktbearbejdning.....	25
Historisk metode og kildekritik – del 1 - 2	26
Del 1: Historisk metode	26
Del 2: Kildekritik	26

Praktisk Statistik - Del 1 – 5	27
Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik	27
Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel	27
Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable.....	28
Del 4: Statistik i projektarbejdet.....	28
Del 5: Opsamling og eksempler, skik og uskik i brugen af statistik	29
Økonomi, politologi - økonomisk, politisk og social udvikling - Del 1 – 23	30
Del 1: Fra enevælde til Junigrundlov ca. 1850.....	31
Del 2: Modernisering – økonomisk og social udvikling 1850-1918.....	31
Del 3: Den nationale stat og statsdannelse.	31
Del 4: Forfatningskamp og politisk udvikling 1850-1918	31
Del 5: Markedsøkonomiens rødder og institutioner - Adam Smith	32
Del 6: Konflikt og harmoni i markedsøkonomien.	32
Del 7: Magt og demokrati.....	32
Del 8: Det politiske system og de politiske partier.	32
Del 9: Arbejderbevægelsen & kampen om statens rolle	33
Del 10: Keynes om efterspørgsel og udbud i makroøkonomien.....	33
Del 11: Den danske velfærdsmodel	33
Del 12: Økonomisk politik før og efter Keynes. Finans- og pengepolitik	34
Del 13: Udviklingen i dansk og international økonomi.....	34
Del 14: Statens og den offentlige sektors rolle i økonomien	34
Del 15: Bureaucrati, interesseorganisationer og korporatisme.	35
Del 16: Dansk forsvars- og sikkerhedspolitik mshp FN og Nato	35
Del 17: Arbejdsløshed og inflation. Arbejdsmarkedet.....	35
Del 18: Aktuelle tendenser i økonomien:	35
Del 19: Nye skillelinier og politisk opbrud	36
Del 20: En ny økonomisk verdensorden.	36
Del 21: Internationale politik – teoretiske tilgange	36
Del 22: Internationale politik- globalisering, regionalisering.....	36
Del 23: Et nyt samfund på vej - perioden 1970-2000.....	37
Kronologisk, periodisk oversigt over kursusrækken: Økonomisk, politisk og social udvikling.....	38
Litteraturliste	39

Basisårets 1. semester

Det problemorienterede projektarbejde er kernen i aktiviteterne på Det Samfundsvidenskabelige Basisår. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger, og øvelser og seminarer i forlængelse af forelæsninger) danner den ramme, som din gruppes projektarbejde skal udfylde og omsætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektprøver. Din gruppe har tilknyttet en vejleder, der hjælper dig og din gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Projektskrivningen foregår inden for en temaramme. Under semesteroverskriften *Det danske samfund i historisk og globalt perspektiv*, skriver din gruppe i projektperiode 1 (P1) indenfor temaet *Problemorienteret samfundsforståelse*, og i projektperiode 2 (P2) indenfor temaet *Økonomisk, politisk og social udvikling*.

Vejlederne i din storgruppe vil inden semesterstart have indsnævret temarammen til et emne, som anses for velegnet at arbejde med, når du som ny studerende skal i gang med dit første projektarbejde.

Basisårets undervisning

Undervisningen kan groft set opdeles i den undervisning, der foregår i form af kurser, der er uddybende beskrevet sidst i denne vejledning og den undervisning din gruppes vejleder og kollegaer varetager i form af vejledning af dig og din gruppe.

Kurserne kan igen opdeles i 3 typer, der på forskellig vis indgår i projektarbejdet:

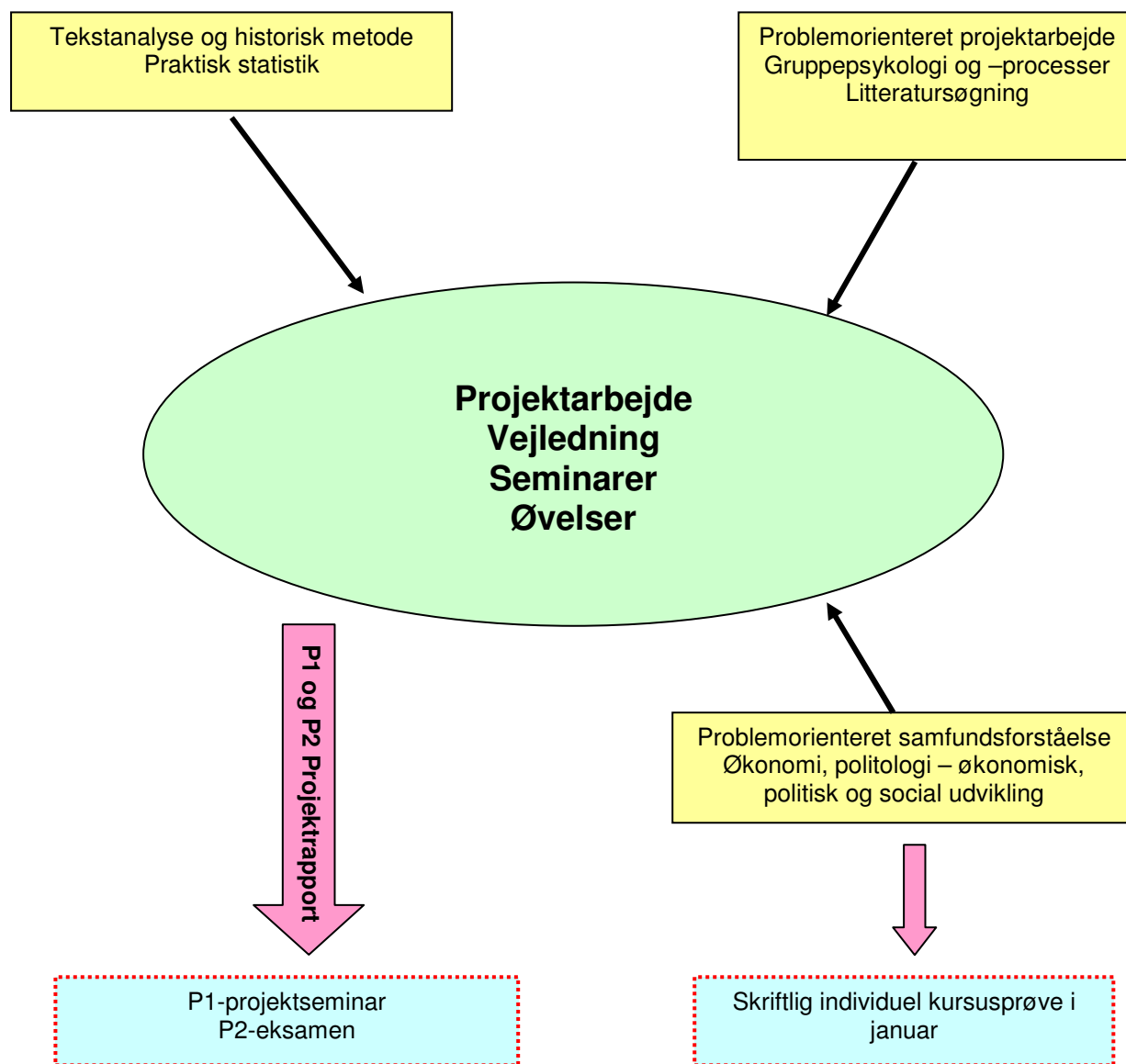
Kurser, der relaterer sig til projektperiodens tema og dermed kan inddrages og bruges som inspiration til arbejdet med din gruppes projektemne. I sagens natur hverken kan eller skal alt fra disse forelæsninger inddrages i projektarbejdet, da temarammen er betydeligt bredere end den problemstilling din gruppe vælger at arbejde med. Det drejer sig om kursus i *Problemorienteret samfundsforståelse* og kursus i *Økonomi, politologi – økonomisk, politisk og social udvikling*. Disse 2 kursusrækker udgør grundlaget for en individuel skriftlig prøve i januar måned.

Kurser, der relaterer sig til problemorienteret projektarbejde i grupper og dermed skal inddrages i din gruppes projektarbejde, så din gruppe kan indfri de krav, der stilles til projekterne. Det drejer sig om de dele af kursus i *Samfundsvidenskabelige metoder 1 og 2*, der har *problemorienteret projektarbejde* som overskrift. Disse kursusdele indgår i grundlaget for P1- projektseminaret og P2- prøven.

Kurser, der giver redskaber til projektskrivning inddrages i projektarbejdet i det omfang det er hensigtsmæssigt. Det drejer sig om de kursusgange der har *Tekstanalyse og historisk metode* og *Praktisk statistik* som overskrift. Disse kursusaktiviteter evalueres løbende i form af din gruppes arbejde med øvelser og

opgaver, og indgår samtidigt i grundlaget for P2-prøven.

Aktiviteterne på 1. semester kan illustreres således:

Vejledning

Din gruppe vil ved semesterstart være tildelt en vejleder, der også er vejleder for flere andre grupper. En samling af 4 til 5 grupper med samme vejleder kalder vi for en "klynge". Klyngen er samtidig en administrativ enhed, hvilket betyder at alle grupper i din klynge skal deltage i kurser på samme tidspunkt, samt deltage i diverse sociale arrangementer som en enhed. Når P2 starter er der mulighed for at danne nye grupper og du vil sandsynligvis også få en ny vejleder.

Vejledningen vil foregå som en vekselvirkning mellem møder mellem din gruppe og vejlederen (vejledermøder) og møder mellem klyngen og vejlederen (klyngemøder). Nogle klyngemøder har form af et statusseminar. Der stilles specifikke krav til, hvor langt I bør være nået med projektarbejdet, hvad der skal afleveres skriftligt og hvad

der skal være genstand for diskussion. Her deltager flere vejledere.

Ved vejledermøder er gruppen i dialog med egen vejleder. Ved aktiviteter for hele klyngen deltager du i diskussioner af egne og andre gruppers foreløbige resultater, samt spørgsmål af relevans for flere gruppers projektarbejde.

Retningslinier for vejledning

Ligesom det er vigtigt at gruppemedlemmerne indbyrdes har nogle klare spilleregler er det også vigtigt, at gruppe og vejleder har en fælles forståelse af, hvad der kan forventes af vejlederen og hvad der kan forventes af gruppen. Gruppearbejdet er principielt selvstyrende (vejlederen kan hjælpe med styringen, men skal ikke). Den overordnede styring af projektarbejdet består i, at I skal overholde nogle deadlines til statusseminarer i P2.

Det skal også fremhæves her, at vejlederen ikke er medlem af gruppen. Det er ikke din vejleders ansvar, hvis gruppen ikke når frem til en genial problemformulering eller arbejdet går for langsomt fremad.

Nedenstående retningslinier er ment som en hjælp, der kan medvirke til at forebygge misforståelser. Vejlederne er forskellige og mange udviser yderst stor velvilje – også udover nedenstående – hvis de skønner, at gruppen har behov for det og fordi I er nye studerende.

I kan forvente at vejlederen:

- kan mødes med jer ved enten vejledermøder, klyngemøder eller statusseminarer gennemsnitligt en time om ugen
- ved projektperiodens start aftaler med jer,
 - hvordan samarbejdet skal foregå
 - hvordan oplæg og dagsorden for vejledermøder, skal afleveres (mail/dueslag/klyngemappe P2),
 - hvor lang tid før mødet vejleder skal have oplæg,
 - hvor hurtigt I kan forvente svar på en mail? og andet relevant for samarbejdet
- er fagligt kompetent og interesseret i jeres uddannelse
- overholder aftaler
- kender Basisårets studieordning
- læser jeres oplæg og kommenterer/diskuterer indhold med jer
- når det skønnes nødvendigt, giver ideer til, hvordan I kommer videre
- på jeres opfordring, hjælper med at løse eventuelle samarbejdsproblemer i gruppen
- forholder sig til de krav, der stilles til projektarbejdet og til projektperiodens læringsmål og vejleder jer i overensstemmelse dermed

I kan ikke forvente at vejlederen:

- læser og kommenterer samme oplæg flere gange
- fungerer som en ordbog eller et opslagsværk
- finder litteratur til jer. I kan spørge om hjælp
- retter jeres projekt for sproglige mangler (vedkommende kan påpege sproglige mangler eller særlige problemer)
- inden aflevering forhåndsgodkender projektet – censor kan jo være uenig
- står til rådighed efter projektets afleveringsfrist
- kan svare på praktiske spørgsmål, som ”hvor kan man købe kopikort”. Står det ikke på hjemmesiden, så spørg sekretæren

Vejlederen kan forvente at gruppens medlemmer:

- overholder aftaler
- deltager aktivt både mundtligt og skriftligt
- er bevidste om, at de selv er ansvarlige for projektets endelige udformning
- aflyser et planlagt møde, hvis det viser sig, at gruppen ikke har behov for mødet
- har forberedt sig til vejledermøderne, herunder at alle i gruppen har læst de oplæg, som vejlederen skal forholde sig til
- holder sig orienteret om Basisårets indhold og selv har styr på eget skema
- forholder sig aktivt til vejledningsprocessen og så tydeligt som muligt fortæller vejleder, hvilke faglige og procesmæssige problemer de tumler med – ellers får vejleder svært ved at hjælpe gruppen

Skulle der opstå problemer mellem gruppe og vejleder, så sig det til vejlederen. Det kan jo være, at der blot er tale om misforståelser. Er det mere end som så, kan gruppen henvende sig til en af lærergruppens koordinører, som vil hjælpe med at løse problemet.

Vær opmærksom på, at de fleste vejledere ikke har fast arbejdssted på Strandvejen og derfor typisk vil være svære at få fat på udenfor aftalte mødetidspunkter. Vær også opmærksom på, at mange har et presset program og at man derfor skal aftale vejledermøder i god tid. Får din gruppe akut behov for hjælp, kan I altid henvende jer til en anden vejleder i storgruppen, ligesom jeres egen vejleder også kan henvise til en anden vejleder, hvis denne bedre er i stand til at hjælpe jer med et bestemt spørgsmål.

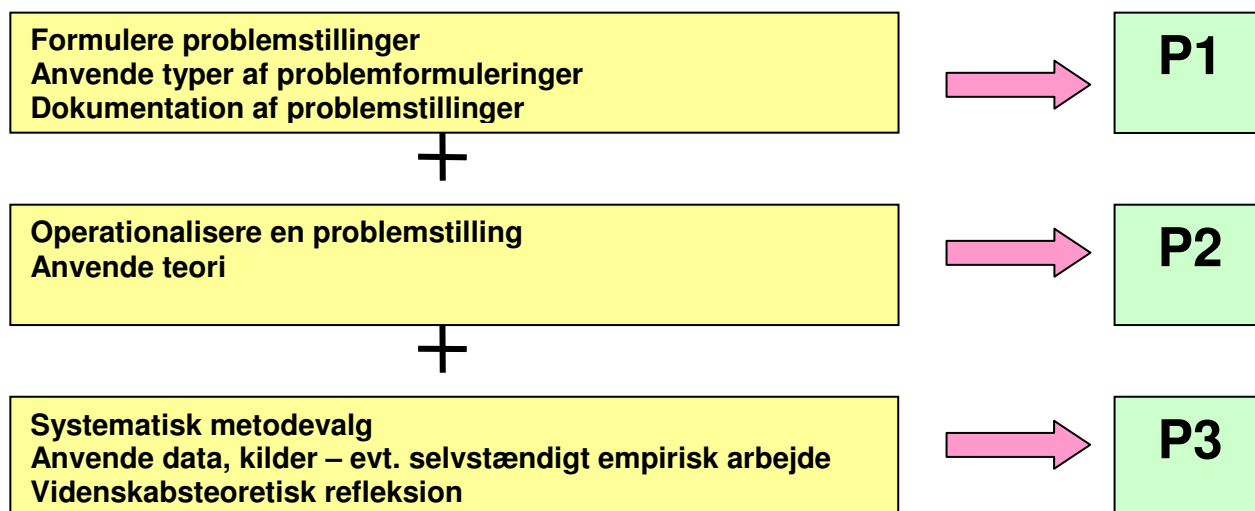
P1, P2 og P3

Basisåret giver en indføring i problemorientering. Det er en længerevarende pædagogisk proces, hvor du gradvist gennem flere projektperioder bliver i stand til at beherske flere og flere dele af det problemorienterede projektarbejde.

I P1, der varer fra 1. september til og med uge 40, fokuseres der i projektarbejdet på at lave en problemformulering. I P2, der varer fra uge 41 til 31. januar 2008 udvides kravene, således at gruppens valgte problemformulering også skal operationaliseres

og besvares. I P3, der ligger i forårssemestret, udvides kravene yderligere i forhold til metodevalg og stringens. Samlet betyder det, at du i løbet af Basisåret får lært at tænke problemorienteret, får tilegnet dig metodiske og praktiske færdigheder, får lært at anvende teori, samt får erfaring med at få arbejdet i en gruppe til at fungere. Således er du ideelt set rustet til at gennemføre et projektarbejde under større tidspres og med mindre vejledning på efterfølgende semestre.

Den projektpædagogiske progression kan illustreres som i nedenstående figur:

Projektarbejdet

I et projektarbejde kommer der løbende resultater. De skabes og formes i den kontinuerlige udveksling og bearbejdning af ideer, som sker mellem gruppens medlemmer, andre medstuderende og vejledere. De studerendes diskussioner af hinandens oplæg, gruppens arbejdsplaner og drøftelserne med vejlederen udvikler projektet.

Et væsentligt aspekt ved projektarbejdet er, at du “lærer at tage ansvar for egen læring”. Langt hovedparten af al læring foregår uden, at en underviser er til stede. En forudsætning for at kunne tage ansvar for egen læring er, at projektgrupperne og den enkelte studerende udvikler bevidstheden om egne læreprocesser. Denne bevidsthed skal opøves og udvikles gennem projektgruppens tilbagevendende vurderinger af såvel eget projektarbejde som vurderinger af andres. Derfor er der i studieordningen formuleret krav om, at projektgruppen eksplicit overvejer og vurderer de individuelle og gruppemæssige læreprocesser. For at styrke denne bevidsthed afholdes der både forelæsninger og øvelser i *gruppeprocesser* og *gruppepsykologi*. Den problembaserede læring handler om *evne til at indgå i gruppearbejde* - både som praktisk færdighed og som indsigt i gruppepsykologiske fænomener.

Gruppens projektarbejde skal formidles i en *projektrapport*, der danner udgangspunkt for de mundtlige P1 og P2 prøver. Rapporten indeholder for det første en faglig del med resultaterne af arbejdet med et problemfelt. For det andet indeholder den en

procesdel om, hvordan projektgruppen har tilrettelagt samarbejdet i gruppen. Formålet med P1 er at opnå færdigheder i at *formulere, begrunde og afgrænse en problemstilling*. Problemformuleringen skal ses som *det styrende princip* i projektarbejdet. Der skal især fokuseres på tre aspekter:

1. at der inden for et selvvalgt emne/problemfelt opstilles *forskellige typer af problemformuleringer*
2. at denne opstilling af problemformuleringer sker på *et dokumenteret grundlag*, og
3. at problemformuleringen er *afgrænset* og derved til at undersøge.

I det problemorienterede studium kan det samme emne studeres ud fra forskellige tilgangsvinkler. Tilgangene kan føre til forskelligartede forståelser, resultater og konklusioner. Målet er, at I bliver i stand til bevidst at vælge mellem de forskellige typer af problemformuleringer og begrunde dette valg.

Det er derfor vigtigt, at gruppen diskuterer mulige problemformuleringer under det valgte projektemne. Det er endvidere vigtigt, at I dokumenterer det valgte problems karakter og omfang. Endelig er det også vigtigt at afgrænse problemet, så det kan undersøges inden for en projektperiode. En række *Hv*-spørgsmål hjælper til dokumentation, afklaring og præcisering af problemformulering: *Hvad drejer sagen/problemet sig om? Hvilket omfang har det? Hvordan er det blevet opgjort? Hvordan har det udviklet sig over tid? Hvordan afgrænser det sig fra beslægtede fænomener?*

Krav til projektrapporter

Et projektarbejde skal indfri de læringsmæssige målsætninger, der er fastlagt i Basisårets studieordning. Som en retningsgivende hjælp har vi i det følgende omsat disse læringsmæssige mål til en "tjekliste", hvor kravene til P1 og P2 projekterne er formuleret i punktform. Begge projekter skal holde sig indenfor periodens temaramme.

Krav til P1 projektrapport

Ifølge studieordningen er delmål for P1, at den studerende får:

- Færdighed i at anvende flere faglige synsvinkler til at udarbejde en problemformulering – dvs. at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- Færdigheder i vurdering af metoder til videnstilegnelse
- Erfaring med at organisere et projektarbejde og egen læring og læreprocesser i relation hertil

Gode problemstillinger kræver viden om emnet og lægger op til ny viden og erkendelse. Den faglige rapport bedømmes på *begrundelse for, dokumentation og afgrænsning af problemstillingen*.

Krav til den faglige del af P1-rapporten

Den faglige del bør typisk indeholde (rækkefølgen i de enkelte underpunkter er ikke bindende, ligesom de heller ikke skal læses som overskrifter til en indholdsfortegnelse).

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemfeltet f.eks. i kursuslitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemstillinger, argumentation og begrundelse for den valgte problemformulering.
- En diskussion af problemstillingens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvem er den et problem for?
- Dokumentation af problemstillingen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, og empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer. Der skal argumenteres for metoder til empirisk dokumentation og for fortolkning af den valgte empiri.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Definitioner af problemformuleringens centrale begreber m.v.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg m.h.t. tid, rum o. lign.
- Eventuelt en perspektivering med udkast til projektmetode/projekt-design, det vil sige fremgangsmåde til besvarelse af hovedspørgsmålet (problemformuleringen).
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være opfyldt.

Krav til procesdelen af P1-rapporten

For at implementere kravene i P1 indeholder rapporten typisk redegørelse for og erfaringer med:

- Arbejdsprocesserne i forbindelse med studiet. Hvordan har gruppen organiseret projektarbejdet? Hvilke forelæsninger, øvelser og seminarer er anvendt og hvorfor? Hvordan er informationssøgning indgået i projektarbejdet?
- Læreprocesserne – hvordan var vores forudsætninger? Hvad har vi opnået? Hvordan kommer vi videre?
- Gruppeprocesserne – organisering af gruppearbejdet, kommunikation, roller og samarbejdsaftaler
- Vejlederroller i forbindelse med arbejds-, lære- og gruppeprocesser. Hvordan har vi brugt vejlederen fagligt og/eller i forhold til gruppeprocesserne?
- Hvilken betydning har ovenstående haft for projektarbejdet?

Projektrapporten vil typisk fylde 20-25 sider. Den må højst fylde 30 normalsider á 2400 enheder eller 350 ord, inklusive litteraturliste og eventuelle bilag. Heraf udgør

procesdelen max. 5 sider.

Krav til P2 projektrapport

Studieordningen fastlægger som delmål for P2, at den studerende opnår færdigheder i at gennemføre et projektarbejde med særlig vægt på:

- at udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- at operationalisere en problemstilling – herunder at forholde sig til teori- og metodevalg
- at gennemføre en analyse
- at vurdere og anvende videnskabelig litteratur af relevans for problemstillingen og
- at reflektere over organiseringen af projektarbejdet og egen læring og læreprocesser i relation hertil

Projekter formuleres inden for periodens tema om "*Økonomisk, politisk og social udvikling*". Semesteroverskriften er stadig "*Det danske samfund i historisk og globalt perspektiv*". Det er et krav til alle projekter i P2, at de inddrager økonomiske og politologiske synsvinkler. Projektarbejdet tager typisk udgangspunkt i forelæsnings- og seminarlitteraturen, men inddrager også supplerende litteratur. Arbejdet afsluttes med en projektrapport bestående af en faglig del og en procesdel. I procesdelen indgår en analyse af gruppe- og arbejdsprocessen.

Krav til den faglige del af P2-rapporten

Den faglige del bør typisk indeholde (rækkefølgen i de enkelte underpunkter er ikke bindende):

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemfeltet ud fra forskellige faglige eller tværfaglige synsvinkler, bl.a. i kursuslitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemstillinger og *begrundelse* for valg af problemstilling.
- En specificeret problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- En diskussion af problemstillingens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvem er den et problem for?
- *Dokumentation* af problemstillingen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, og empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og diagrammer. Der skal argumenteres for metoder til empirisk dokumentation og for fortolkning af den valgte empiri.
- Definitioner af problemformuleringens centrale begreber m.v.
- Argumentation for *afgrænsninger*, af valg og fravalg m.h.t. tid, rum etc.
- En *operationalisering af problemstillingen*. Hvordan skal analysen af

problemstillingen gribes an og dermed operationaliseres, og hvorfor netop på denne måde? Operationaliseringen kan omfatte opstilling af og argumentation for undersøgelses spørgsmål eller hypoteser. Den skal omfatte:

- *Argumentation for valg af projektmetode/-design*, det vil sige metodisk opbygning af projektet
- *Argumentation for valg og fravalg af teorier/forklaringer*
- *Argumentation for valg og fravalg af empiriske metoder*
- Bemærk, at "økonomiske og politologiske synsvinkler" skal inddrages, og at projektet skal handle om "udvikling".
- Projektrapporten udarbejdes på grundlag af eksisterende litteratur. Selvstændig indsamling af empiri/kilder indgår ikke i bedømmelseskriterierne for P2.
- I forbindelse med *analysen er det derimod et krav*, at der sker en *vurdering af videnskabelig litteratur* i forhold til problemstillingen. På hvilken måde er litteraturens problemstilling og resultater relevante? Er resultater dokumenterede? Er fortolkninger rimelige? Holder argumentationen?
- En *konklusion*.
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være opfyldt.

Krav til procesdelen af P2-rapporten

For at implementere kravene i P2 bør procesdelen i rapporten typisk indeholde en analyse af følgende:

- Arbejdsprocesserne i forbindelse med studiet. Hvordan har gruppen organiseret projektarbejdet? Hvilke forelæsninger, øvelser og seminarer er anvendt og hvorfor? Hvordan er informationssøgning indgået i projektarbejdet?
- Læreprocesserne – hvordan var vores forudsætninger? Hvad har vi opnået? Hvordan kommer vi videre?
- Gruppeprocesserne – organisering af gruppearbejdet, kommunikation, roller og samarbejdsaftaler.
- Vejlederroller i forbindelse med arbejds-, lære- og gruppeprocesser. Hvordan har vi brugt vores vejleder fagligt og/eller i forhold til gruppeprocesserne?
- Hvilken betydning har ovenstående haft for projektarbejdet?

Rapporten må højst fylde 60 normalsider á 2400 enheder eller 350 ord,. Heraf udgør procesdelen 5-8 sider. Studerende, der ikke arbejder i gruppe, må højst aflevere 20 sider. Sidetallene er inklusive litteraturliste og eventuelle bilag.

Eksamenstilmelding

På Det Samfundsvidenskabelige Basisår, skal du selv tilmelde dig alle prøver. Tilmelding foregår elektronisk via STADS-selvbetjening på universitetets hjemmeside. Der er åbent for tilmelding én gang i begyndelsen af hvert semester.

Tilmeldingsperioden for prøver i efterårssemesteret er 15. – 30. september.

Som førsteårsstuderende skal du ligeledes deltage i prøverne første gang de udbydes, og det er ikke muligt at framelde sig.

Basisårslederen kan hvis usædvanlige forhold gør sig gældende dispensere fra tilmeldingsfristen.

Kursusbeskrivelser

Problemorienteret samfundsforståelse – del 1-6

Formål

At introducere til samfundsvidenskabelige fagområder og studier ved Aalborg Universitet, herunder at illustrere centrale træk ved det danske samfund i historisk og globalt perspektiv. (*studieordningens § 6*)

Indhold

Uddannelsernes forskellige genstandsfelter, centrale problemstillinger og metoder, samt deres fælles berøringsflader præsenteres.

Overblikorienteret viden om økonomiske, politiske og sociale udviklingsmønstre og specifikke træk ved det danske samfund i historisk og globalt perspektiv. (*studieordningens § 6*)

Litteratur

Udvalgte artikler og kapitler (se under den enkelte kursusgang). De fleste er optrykt i et kompendium, som kan købes i boghandlen.

Eksamen

Kursus i Økonomi, politologi – økonomisk, politisk og social udvikling og kursus i Problemorienteret samfundsforståelse evalueres i januar ved en intern, skriftlig, individuel 5-timers prøve, der bedømmes af eksaminator efter gældende skala.

Omfang: 2 ECTS

Del 1: Velfærdsstatens udvikling

v/professor Jørgen Goul Andersen, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Kursets formål og indhold

Velfærdsstaterne i de højtudviklede lande er meget forskellige, og de påvirkes også forskelligt af samfundsændringer så som globaliseringen og det øgede antal ældre. Velfærdsstaten griber også dybt ind i den politiske økonomi, så landene får forskellige "komparative fordele" i den internationale konkurrence - og forskellige veje til vækst og beskæftigelse. Forelæsningen vil beskrive denne forskellighed og baggrunden for den og diskutere, hvorvidt velfærdsstaterne bevæger sig mod konvergens - større ensartethed - eller måske tværtimod bliver mere forskellige, fordi de står over for forskellige udfordringer. Herunder diskuteres også kort europæiseringens betydning. Endelig gives eksempler på, hvorledes problemorienterede studier af velfærdsstaten ikke alene har stimuleret fler- og tværvideenskabelighed, men også været en hovedkilde til at stimulere navnlig den politologiske grundforskning.

Litteratur

Andersen, Jørgen Goul (2001). "Socialpolitik i internationalt perspektiv". pp. 182-202 i Socialministeriet, *Festskrift i anledning af Socialministeriets 75 års jubilæum 2001*. København: Socialministeriet (*Optrykt i Kompendium*)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden før forelæsningen

Del 2: Sociale klasser og ulighed

v/adjunkt Anja Jørgensen, Institut for Sociologi, Socialt arbejde og Organisation

Kursets formål og indhold

Forelæsningen er en grundlæggende indføring i de sociologiske begreber klasse og ulighed. Disse begreber forbindes til velfærdsstatslige bestræbelser på at udligne sociale forskelle gennem uddannelse ligesom det diskuteres i relation til begreber som social reproduktion og social mobilitet. Her trækkes bl.a. på Erik Jørgen Hansens empiriske undersøgelser af sammenhængen mellem social oprindelse og "valg" af uddannelse og beskæftigelse. Teoretisk vil forelæsningen trække på klassiske sociologiske positioner og præsentere forskellige bud på hvordan klasser og ulighed til forskellige tider er blevet opfattet.

Litteratur

Erik Jørgen Hansen: "Sociale klasser og social ulighed" i Andersen, Heine (2004): *Sociologi – en grundbog til et fag, Hans Reitzels Forlag (I kompendium)*

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden før forelæsningen

Del 3: Nationalregnskabet - omdrejningspunktet i samfundsøkonomien – og hvordan finder man tal til sit projekt

v/Post.doc. Christian Østergaard, Institut for erhvervsstudier

Kursets formål og indhold

Bruttonationalproduktet (BNP) anvendes ofte til at beskrive og sammenligne landes økonomiske udvikling. Forelæsningen vil beskrive grundprincipperne i nationalregnskabet opbygning med formålet at forstå hvad BNP måler og ikke måler samt hvordan man får fat i dataene. Anden del af forelæsningen handler om hvordan man finder økonomiske data til sit projekt.

Litteratur

Andersen, Torben M. m.fl., (2005), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*. Kapitel 2
www.statistikbanken.dk

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden før forelæsningen

Del 4: Politiske institutioner i Danmark og EU-1

Politiske institutioner i Danmark, herunder navnlig Regeringen, Folketinget, Forvaltningen og Domstolene.

v/professor Claus Haagen Jensen, Institut for Sociologi, Socialt arbejde og Organisation

Kursets formål og indhold

Kurset afholdes over 2 gange (del 4 og 5). Generelt har de to lektioner til formål at formidle indsigt i offentlige instanser, der træffer politiske beslutninger. Sådanne instanser findes på forskellige niveauer, men kurset medtager kun det nationale niveau og EU-niveauet.

Litteratur

Grundloven, (*Optrykt i Kompendium*)

uddrag af Haagen Jensen og Nørgaard, Administration og Borger, 3. udg. (1988) s-20-48 (*Optrykt i Kompendium*)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 5: Politiske institutioner i Danmark og EU-2

EU's institutioner, herunder navnlig Rådet, Kommissionen, Europaparlamentet og EF-domstolen

v/professor Claus Haagen Jensen, Institut for Sociologi, Socialt arbejde og Organisation

Litteratur

Uddrag af traktaten om de Europæiske Fællesskaber (*Optrykt i Kompendium*)

Neergaard, Ulla og Ruth Nielsen: *EU-ret*, 4. udg. 2005, s. 81-99 og 108-112 (*Optrykt i Kompendium*)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 6: Klynger og udviklingen i erhvervsstrukturen

v/adjunkt Michael Dahl, Institut for erhvervsstudier

Kursets formål og indhold

Hvorfor udvikler erhvervsstrukturen sig, som den gør? Hvordan skabes klynger af virksomheder, som påvirker denne struktur? Dette minikursus kortlægger udviklingen

af flere eksempler på danske og internationale virksomhedsklynger, som påvirker regioner og nationers erhvervsstruktur.

Litteratur

Jesper Lindgaard Christensen og Michael Slavensky Dahl (2004), "Virksomhedsklynger" i Johansen, J. & J. O. Riis: *Fremtidens produktion i Danmark*, Dansk Industri. (Optrykt i *Kompendium*)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden før forelæsningen

Samfundsvidenskabelige metoder 1 og 2

Formål

At understøtte det problemorienterede, projektorgerede arbejde i grupper med særlig henblik på færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling, samt i at operationalisere en problemstilling og forholde sig til metodevalg. (*Studieordningen §6*)

Indhold

Problemorienteret projektarbejde. Introduktion til problemorienteret projektarbejde ud fra forskellige faglige synsvinkler. Der lægges vægt på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemstilling (P1) henholdsvis operationalisering og metodevalg (P2).

Der introduceres til teorier og metoder om *gruppespsykologi og gruppeprocesser*. Desuden præsenteres systematisk brug af *bibliografiske hjælpemidler*.

Praktisk statistik. Introduktion til statistisk behandling af data, herunder fremstilling af tabeller, grafer m.v. med henblik på at beskrive fænomener og forandringer i samfundet over tid. Der præsenteres forskellige metoder til at ordne og analysere et datamateriale og formidle dette med henblik på at kunne dokumentere samfundsvidenskabelige problemstillinger og opstille hypoteser.

Tekstanalyse og historisk metode. Introduktion til tekstanalyse og historisk metode med henblik på kritisk læsning af både historiske og nutidige tekster (videnskabelig litteratur, datamateriale og kilder, herunder statistikkens kilder). (*Studieordningen §6*)

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Kompendium til Efterårets kurser, AAU 2007

Udvalgte artikler og kapitler (se under den enkelte kursusgang). Her er de fleste optrykt i et kompendium.

Eksamen

Kursusindholdet indgår i grundlaget for det mundtlige P1-projektseminar og P2-eksamen.

Omfang

Samfundsvidenskabelige metoder 1 = 1 ECTS og

Samfundsvidenskabelige metoder 2 = 4 ECTS

Problemorienteret projektarbejde - Del 1 - 7

Del 1: Problemorientering og typer af problemformuleringer-1

v/lektor/Ann-Dorte Christensen, Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold og lektor Lene Dalsgaard, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Kursets formål og indhold

Formålet er at introducere til det problemorienterede projektarbejde. I dette kursus går vi i dybden med problemformuleringsfasen, som er en central del af det problemorienterede projektarbejde. Forskellige problemformuleringstyper stiller forskellige krav til bearbejdning af problemstilling og dermed til indlæring og erkendelse. Der introduceres til forskellige problemformuleringstyper bl.a. gennem eksempler fra tidligere projekter på basisuddannelsen og fra nogle af overbygningsuddannelserne.

Litteratur

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen, 1999 (2. udg.), *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*, Roskilde Universitetsforlag, side 25-40.(I kompendium)

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser.* . side 20-34

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 2: Gruppeprocesser og gruppepsykologi

v/Lektor Søren Keldorff, Institut for Sociale forhold og Organisation

Kursets formål og indhold

Forelæsning om ”Start-stress og orienteringsproblemer i det gruppebaserede universitetsstudium”. Trin 1. placeret i uge 36 under P1 vil især fokusere på problemer med det at starte på et universitet og på de første erfaringer med at skulle arbejde i projektgrupper og bruge sin vejleder rigtigt.

Litteratur

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen, 1999 (2. udg.), *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*, Roskilde Universitetsforlag. Side 95-120. (I kompendium)

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen, 1999 (2. udg.), *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*, Roskilde Universitetsforlag. Side 121-131

Overheads/plancher

Vil kun hentes hos storgruppeseekretæren efter forelæsningen

Del 3: Problemorientering og typer af problemformuleringer-2

v/Post.doc Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Kursets formål og indhold

Efter af have prøvet kræfter med problemformuleringer i praksis vender vi nu i forelæsningsform tilbage til at diskutere styrker og svagheder ved forskellige typer af problemformuleringer. Forelæsnningen vil med konkrete eksempler på problemformuleringer fra p1-perioden uddybe og nuancere forståelsen af at arbejde med problemformuleringen, herunder sammenhængen til projektets operationalisering (jf. også del 6)

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 6 og 7 (s. 123-204)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsnningen

Del 4: Operationalisering

v/Post.doc Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Kursets formål og indhold

Formålet med kurset er at lære operationaliseringsfasen i forbindelse med det problemorienterede projektarbejde. Den udarbejdede problemformulering skal operationaliseres og dermed gøres synlig i forbindelse med undersøgelsesdesign, erkendelsesspørgsmål, dataindsamling, dataanalyse og kvalitetsvurdering. Med baggrund i de forskellige problemformuleringstyper introduceres forskellige former for operationalisering i forbindelse med det videre arbejde med at udmønte problemformuleringen i et konkret undersøgelsesdesign.

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 2, 11 og 12 (s. 48-74 og 266-301)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsnningen

Del 5: Litteratursøgning–Informationsbehov i projektarbejdet

Kursus 1 i informationssøgning v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Kursets formål og indhold

Udgangspunktet er de studerendes projektarbejde.

Målet er, at de studerende lærer, hvordan og hvor de kan få dækket deres informationsbehov i forhold til deres konkrete problemstilling.

Indholdet er råd om informationssøgning i projektarbejdet, identificering af informationsbehov, samt præsentation og vejledning i relevante databaser. Der vil hovedsageligt blive givet eksempler i universitetsbibliotekets database AUBOLINE, Bibliotek.dk samt InfoMedia.

Form

Undervisere fra AUB afvikler kurset på hold af ca. 25 personer i EDB-undervisningslokalet (E430) på IV etage. Undervisningen var 2 timer og bliver en variation af oplæg, øvelser og fagligt relevante eksempler.

Del 6: Analysestrategi og skriftlig formidling

v/ Post.doc Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Kursets formål og indhold

I den afsluttende forelæsning i projektmetode kigger vi på selve projektet: Hvordan laver man en analyse, og findes der forskellige analysestrategier? Hvordan laver man en diskussion, og hvad er forskellen på saglige argumenter og ”meneri”? Hvordan sikres sammenhængen i projektet, herunder sammenhæng til problemformuleringen og metoden? Herudover gennemgås forskellige teknikker til skriftlig formidling og videnskabeligt sprog, og vi kigger på formelle layout-krav.

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 13 og 14 (s. 302-359)

Supplerende litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Kapitel 15 (s. 360-375)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 7: Grupperes proces- og konfliktbearbejdning

*v/Lektor Søren Keldorff, Institut for Sociale forhold og Organisation og adjunkt, phd.
Claus Kold, CVU midtvest*

Kursets formål og indhold

Forelæsningen om ”Grupperes proces- og konfliktbearbejdning” har til formål at formidle de centrale forståelser omkring grupperes dannelse og funktion, hvordan man kan sammensætte rollerne i gruppen, så der opnås synergi, hvilke typiske faser en gruppe gennemløber samt hvilke problemer og konflikter, der kan opstå – og hvordan man kan bearbejde dem.

Forelæsningen lægger op til et efterfølgende praktisk øvelsesprogram gruppe- og arbejdsprocesser.

Litteratur

Paludan-Müller, Lars (2004): *Arbejds-, organisations- og ledelsespsykologi*, Forlaget Frydenlund, København. Kapitel 8 (s. 177-199) (*I kompendium*)

Haslebo, Gitte (2004): *Relationer i organisationer – en verden til forskel*, Psykologisk Forlag, København. Kapitel 14 (s. 263-291) (*I kompendium*)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Historisk metode og kildekritik – del 1 - 2

Kursets formål og indhold

Formålet med kurset i kildekritik og historisk metode er at give nogle redskaber til bedre at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster, såvel videnskabelig litteratur som andre typer af kilder, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger. Kurset skal gøre den studerende i stand til at nå ud over blot at kunne referere en tekst og normativt tilslutte sig eller afvise tekstens holdninger. I forlængelse af kurset skal der arbejdes med en øvelse.

I første del gives en introduktion til den historiske metode og dens grundbegreber, og der gives værktøjer til kritisk at læse, forstå og ikke mindst fortolke forskellige tekster og kildemateriale.

I anden del introduceres kildekritikken, hvor målet er mere konkret at blive i stand til kunne sortere i og vurdere kvaliteten og videnskabeligheden i de fundne tekster og udsagn i forhold til arbejdet med problemformulering og analyse.

Del 1: Historisk metode

Del 2: Kildekritik

v/Post.doc Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning og Ekstern lektor Søren Toft Hansen

Litteratur

Rienecker, Lotte og Peter Stray Jørgensen (2006): Den gode opgave, kapitel 10 (s. 236-265)

Kjeldstadli, Knut (2001): *Fortiden er ikke hvad den har været - en indføring i historiefaget*, Dansk bearbejdelse og oversættelse ved Claus Bryld, Roskilde: Roskilde Universitetsforlag, kapitel 12 (“Kildegranskning”) og 13 (“At tolke tekster - kvalitative teknikker”). (Optrykt i *Kompendium*)

Hansen, Søren Toft, (2001): *Det stod i avisen... Kildekritiske overvejelser ved brug af aviser*. Småskrifter fra Historiestudiet, Aalborg Universitet.

<http://www.socsci.aau.dk/samfbasis/kurser/tekstanalyse/index.htm>

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Praktisk Statistik - Del 1 – 5

v/Post.doc Sanne Lund Clement, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning

Kursets formål og indhold

Kurset i praktisk statistik lægger vægt på at være *anvendelsesorienteret*, og giver de studerende en introduktion til den praktiske og deskriptive statistik og de mest anvendte begreber. Hensigten er at vise de studerende, dels hvor de kan finde sekundær statistik materiale, som de kan anvende i projekterne, og dels hvordan de kan anvende dette statistiske materiale som dokumentation i problemformuleringen og til de mere deskriptive samfundsanalyser.

Der er 5 forelæsninger i praktisk statistik, de to er efterfulgt af øvelser.

Eksamen

Kursusindholdet indgår i grundlaget for den mundtlige P2 projektprøve.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis – om at anvende statistik i tilknytning til det problemorienterede projektarbejde*, Det Samfundsvidenskabelige Basisår, AAU, 2007

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik

Kursets formål og indhold

- Den første forelæsning er i høj grad introducerende, og vi vil komme ind på de helt overordnede spørgsmål som: Hvad er statistik? Hvad vil det sige, at dette er deskriptiv statistik? Hvad skal vi lære og hvorfor skal vi lære det? Der vil blive givet en kort introduktion til, hvad vi skal igennem i de 5 forelæsninger, og formålet med kurset set i lyset af arbejdet med projekter og problemformulering.
- Der vil blive givet en introduktion til de grundlæggende begreber i statistikken, og vi vil diskutere, hvordan kan vi bruge statistik i vores problemformulering? Noget mere konkret om spørgsmålet om at dokumentere faktuelle ting, påstande, udviklinger osv. vil også blive gennemgået.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 1

Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel

Kursets formål og indhold

- I denne forelæsning begynder vi på behandlingen af statistisk materiale – i første omgang med en enkelt variabel. Vi skal derfor igennem følgende spørgsmål:

- Hvad er en variabel? Hvordan læser og fortolker vi en tabel med én variabel? Hvad er en kontingenstabel, en frekvenstabel mv., hvordan tolker vi andet end rene procenter? (Indekstal mv.)
- Vi skal også se på de forskellige deskriptive statistiske mål, der er relevante, hvis formålet er at kunne dokumentere på baggrund af én variabel.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 2

Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable

Kursets formål og indhold

- I forelæsning III bliver det lidt mere kompliceret, idet vi nu inddrager flere variable. De spørgsmål vi skal igennem er derfor lidt anderledes:
- Hvad er hhv. afhængige og uafhængige variable, hvornår er der en sammenhæng, forskellige typer af sammenhænge, hvad betyder kausalitet? Hvordan læser og fortolker vi en tabel med to variable, med flere end to?
- Vi skal endvidere se på mål for sammenhænge, korrelationer, signifikans mv.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 3

Del 4: Statistik i projektarbejdet

Kursets formål og indhold

- Nu vender vi blikket mod den faktiske brug af statistik gennem hele projektforsøget – hvordan kan vi bruge det i problemformuleringen? I analysen? Spørgsmålene lyder:
- Hvordan bruger vi statistik som dokumentation versus statistik som argument, hvor finder vi så statistikken? Hvordan opstiller vi vores egne tabeller med én eller flere variable? Hvordan kan vi ellers præsentere vores variable? Forskellige grafiske præsentationer.
- Vi skal også have en kort introduktion til pålidelighed og gyldighed og andre kvalitetskriterier i brugen af statistik.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 4

Del 5: Opsamling og eksempler, skik og uskik i brugen af statistik

Kursets formål og indhold

- Den sidste forelæsning i praktisk statistik vil dels bestå af en opsamling på, hvad vi gerne skulle have lært i de foregående 4 forelæsninger, specielt skulle vi gerne have opnået en fornemmelse for, hvad kan vi så bruge statistikken til i vores arbejde med problemformuleringen?
- Der vil blive givet eksempler fra projekter, hvor det gav god mening at bruge statistik/ikke gav god mening at bruge statistik
- Der vil også blive givet eksempler på god brug af statistik og på hvordan der bliver manipuleret med statistik – og vi gennemgår faldgruberne.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann: *Statistik i praksis*, Kapitel 5 og kapitel 1

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Økonomi, politologi - økonomisk, politisk og social udvikling - Del 1 – 23

v/lektor Knud Knudsen og post.doc Lars Andersen, Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold, lektor Bjørn Johnson og post.doc Christian Østergaard, adjunkt Michael Dahl, Institut for Erhvervsstudier og adjunkt Christian Albrekt Larsen, Institut for Økonomi, politik og forvaltning.

Kurset formål og indhold

Formålet med kurset er at give de studerende en grundlæggende historisk forståelse af den danske samfunds udvikling i nyere tid i et internationalt perspektiv samt at give de studerende en indføring i grundlæggende tilgange, begreber og problemstillinger inden for økonomi og politologi.

Kurset vil være disponeret efter kronologiske perioder, inden for hvilke de væsentligste udviklingstræk og forståelsen heraf belyses (se skematisk oversigt sidst i afsnittet). I tilknytning hertil vil der ske en uddybning af politologiske og økonomiske begreber og teoretiske problemstillinger, der er væsentlige til forståelse af perioderne og samfundet generelt.

Kurset skal ses i sammenhæng med efterfølgende seminarundervisning og projektvejledning.

Litteratur

Paludan, Helge, m.fl., (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag

Heywood, Andrew (2007) 3. udgave: *Politics*, Palgrave Foundations. Palgrave.

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005), 2. udg.: *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbokforlaget.

Andersen, Torben M., Hans Linderøth, Valdemar Smith og Niels Westergård-Nielsen, (2005), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*. Bogforlaget HandelsVidenskab.

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Jurist- og Økonomforbundets Forlag (*er under genoptryk, udkommer medio/ultimo september*)

Kompendium til efterårets forelæsninger, AAU 2007

Udvalgte artikler og kapitler (se under de enkelte kursusgange)

Eksamen

Kursus i Økonomi, politologi – økonomisk, politisk og social udvikling og kursus i Problemorienteret samfundsforståelse evalueres i januar ved en intern, skriftlig, individuel 5-timers prøve, der bedømmes af eksaminator efter gældende skala.

Omfang: 6 ECTS

Del 1: Fra enevælde til Junigrundlov ca. 1850

v/Knud Knudsen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel 11-17

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 2

Overheads/plancher

Vil være tilgængelig på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 2: Modernisering – økonomisk og social udvikling 1850-1918

v/Knud Knudsen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel 18

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 4 og 6

Overheads/plancher

Vil være tilgængelig på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 3: Den nationale stat og statsdannelse. Begreber og teorier om staten

v/Christian Albrekt Larsen

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 5 (p 89-106) og Kapitel 6 (p 109-115).

Supplerende litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Resten af kapitel 6

Overheads/plancher

Der er ingen overheads/plancher

Del 4: Forfatningskamp og politisk udvikling 1850-1918

v/Knud Knudsen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel 17 og 19

Overheads/plancher

Vil være tilgængelig på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 5: Markedsøkonomiens rødder og institutioner - Adam Smith

v/Bjørn Johnson

Litteratur

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 1
Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 1, 2 og 3

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 6: Konflikt og harmoni i markedsøkonomien. Karl Marx og neoklassikerne

v/Bjørn Johnson

Litteratur

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 9
Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 4 og 5

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 7: Magt og demokrati

v/Christian Albrekt Larsen

Kursets formål og indhold

Magtteorier. Det direkte og det repræsentative demokrati. Idealer.

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 4 (p 71-88) og Kapitel 1 (p 3-13)

Supplerende litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Resten af kapitel 1.

Overheads/plancher

Der er ingen overheads/plancher

Del 8: Det politiske system og de politiske partier. De politiske ideologier.

v/Christian Albrekt Larsen

Kursets formål og indhold

De politiske ideologier. De politiske partier. Det repræsentative demokrati som

system / valgssystem m.m.

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 3 (p.43-61) og Kapitel 13 (p 271-292)

Supplerende litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 11 (p 223-245)

Overheads/plancher

Der er ingen overheads/plancher

Del 9: Arbejderbevægelsen og kampen om statens rolle 1914-50. Mellemløstid og markedsøkonomien i krise

v/Lars Andersen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel (18) og 20
Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 7

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 10: Keynes om efterspørgsel og udbud i makroøkonomien: Krise, konjunktur, forbrug og beskæftigelse

v/Christian Østergaard

Litteratur

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 3+4
Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 7

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 11: Den danske velfærdsmodel

v/Lars Andersen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel (20) og 23

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 12: Økonomisk politik før og efter Keynes. Finans- og pengepolitik

v/Christian Østergaard

Litteratur

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 7+8
Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 7
Andersen, Torben M. m.fl. (2005), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*, Kapitel 4 og 6 (læses ekstensivt)

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 13: Udviklingen i dansk og international økonomi

v/Christian Østergaard

Litteratur

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 1+3
Andersen, Torben M. m.fl., (2005), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*, Kapitel 1

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 14: Statens og den offentlige sektors rolle i økonomien: infrastruktur, institutioner, allokering, stabilisering og fordeling

v/Michael Dahl

Litteratur

Andersen, Torben M. m.fl., (2005), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*, Kapitel 4
Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 7

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 15: Bureaucrati, interesseorganisationer og korporatisme. Den moderne stats struktur og organisation - herunder interesseorganisationer

v/Christian Albrekt Larsen

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 18 (p 381-400) og Kapitel 14 (p 293-312)

Overheads/plancher

Der er ingen overheads/plancher

Del 16: Dansk forsvars- og sikkerhedspolitik mshp FN og Nato

V/Knud Knudsen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel 21 og 22

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 17: Arbejdsløshed og inflation. Arbejdsmarkedet

v/Michael Dahl

Litteratur

Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 6
Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 9
Andersen, Torben M. m.fl., (2005), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*, Kapitel 5

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 18: Aktuelle tendenser i økonomien: mod en globaliseret videnbaseret økonomi?

v/Michael Dahl

Litteratur

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 10-11
Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Kapitel 5

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden senest dagen før forelæsningen

Del 19: Nye skillelinier og politisk opbrud

v/Christian Albrekt Larsen

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 10 (p 205-230) og Kapitel 20 (p 426-444)

Togeby, Lise et al. (2003): *Magt og demokrati ved overgangen til det 21. århundrede*, 2 365-406 i Lise Togeby et al: *Magt og demokrati i Danmark – Hovedresultater fra Magtudredningen*, Århus universitetsforlag. (*Optrykt i Kompendium*)

Andersen, Jørgen Goul (1999): *Politik og samfund i forandring*, Kapitel 4, s 68-92, Columbus (*Optrykt i Kompendium*)

Supplerende litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. Kapitel 9 (p.177-198)

Overheads/plancher

Der er ingen overheads/plancher

Del 20: En ny økonomisk verdensorden. Dansk markedspolitik mshp tilslutningen til EF

v/Lars Andersen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel 24

Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005): *Markedsøkonomiens udvikling*. Kapitel 8 og 9

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Del 21: Internationale politik – teoretiske tilgange

v/Henrik Plaschke

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. p.127-143)

Del 22: Internationale politik- globalisering, regionalisering & europæisering

v/Henrik Plaschke

Litteratur

Heywood, Andrew (2007): *Politics*. p.143-161)

Overheads/plancher

Del 23: Et nyt samfund på vej - perioden 1970-2000

v/Lars Andersen

Litteratur

Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Kapitel 25-27

Overheads/plancher

Vil være tilgængelige på hjemmesiden efter forelæsningen

Kronologisk, periodisk oversigt over kursusrækken: Økonomisk, politisk og social udvikling

	Historie	Politologi	Økonomi
Konstitution af det danske samfund 1850-1914	Fra enevælde til Junigrundlov ca. 1850	Den nationale stat og statsdannelse. Begreber og teorier om staten	Markedsøkonomiens rødder & institutioner - Adam Smith
	Modernisering – økonomisk og social udvikling 1850-1918	Magt og demokrati	Konflikt og harmoni i markedsøkonomien. Karl Marx og neoklassikerne
	Forfatningskamp og politisk udvikling 1850-1918	Det politiske system og de politiske partier	
Krig, krise og velfærdsstat, 1914-1960	Arbejderbevægelsen og kampen om statens rolle 1914-50. Mellemløbet og markedsøkonomien i krise	Bureaukrati, interesseorganisationer og korporatisme. Den moderne stats struktur og organisation - herunder interesseorganisationer	Keynes om efterspørgsel og udbud i makroøkonomien: produktion, indkomst og beskæftigelse
			Økonomisk politik før og efter Keynes. Finans- og pengepolitik
			Statens og den offentlige sektors rolle i økonomien: infrastruktur, institutioner, allokering, stabilisering og fordeling
Den kolde krig og europæisk integration,	Den danske velfærdsmodel	Danmark og den internationale politik	Arbejdsløshed og inflation. Arbejdsmarkedet
	Dansk forsvars- og sikkerhedspolitik mshp FN og Nato		
Det moderne Danmark, 1970 -	En ny økonomisk verdensorden. Dansk markedspolitik mshp tilslutningen til EF	Nye demokratiformer og sociale bevægelser. De nye sociale bevægelser. Refleksivitet og expressivitet	Udviklingen i dansk og international økonomi
	Et nyt samfund på vej - perioden 1970-2000	Politik og modernitet - postmaterialisme og livspolitik. Mægtiggørelse og myndiggørelse	Aktuelle tendenser i økonomien: mod en globaliseret videnbaseret økonomi

Litteraturliste

Bøger

- Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2005) (3. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.
- Heywood, Andrew (2007) 2. rev. Udgave: *Politics*. Palgrave Foundations. Palgrave.
- Amdam, Rolv Petter, m.fl., (2005) 2. udg.: *Markedsøkonomiens udvikling*. Fagbokforlaget.
- Andersen, Torben M., Hans Linderøth, Valdemar Smith og Niels Westergård-Nielsen, (2004), (2. udg.): *Beskrivende dansk økonomi*. Bogforlaget Handels-Videnskab.
- Jespersen, Jesper (2004), 2. udg.: *Introduktion til Makroøkonomisk teori*. Jurist- og Økonomforbundets Forlag (er under genoptryk, udkommer medio/ultimo september)
- Paludan, Helge m.fl.; (2002): *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag.
- Kompendium til forelæsningerne i efteråret 2007